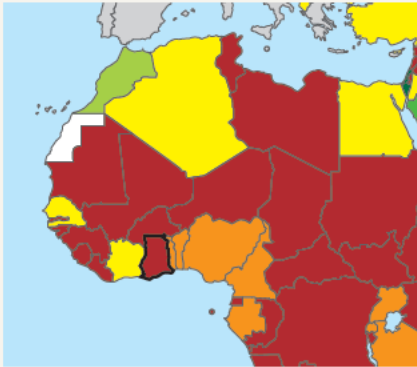

Basfakta (2021)

Folkmängd: 31 miljoner

BNP, nominellt: 79,2 miljarder USD

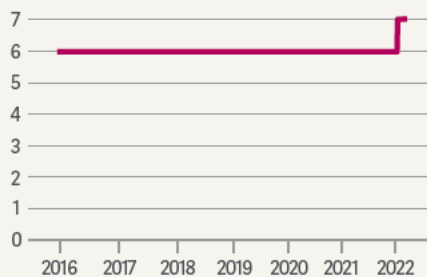
BNP/capita: 2 521 USD

0 1 2 3 4 5 6 7

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + Hög historisk tillväxt.
- + Politiskt stabilt land med demokratisk tradition.
- + Betydande råvarutillgångar som genererar statliga intäkter.

Svagheter

- Stigande offentlig skuldsättning.
- Hög refinansieringsrisk.
- Hög risk för likviditetsproblem.

Dynamisk ekonomi, svaga statsfinanser

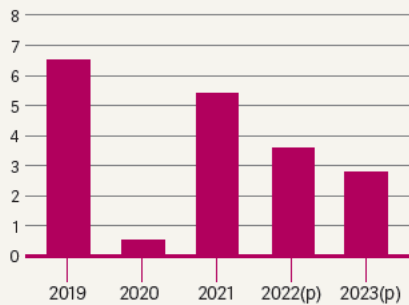
Ghana har haft en genomsnittlig BNP-tillväxt på sex procent per år de senaste tio åren. Guld- och kakaoexport har historiskt sett utgjort en viktig del i tillväxten medan oljeexporten har ökat på senare år. Jordbruk utgör en betydande del av ekonomin, men exportintäkterna utgörs till 40 procent av guld och till 30 procent av olja. Kakaoexport står för cirka 10 procent. Över lag är ekonomin förhållandevis dynamisk, vilket i kombination med relativt starka institutioner utgör landets absoluta styrkor. Ghana har sedan återinförandet av flerpartisystemet 1992 regelbundet genomfört fredliga maktskiften och våldsytringar är sällan förekommande i samband med dessa. Det skapar en transparens och förutsägbarhet som är sällsynt i den västafrikanska regionen. Presidentens makt är avgränsad även i praktiken, vilket innebär en relativ hög respekt för lagar och regler, även om korruption och maktmissbruk utan tvekan förekommer. I Världsbankens Worldwide Governance Indicators rankas landets ekonomiska institutioner ungefär i mitten av världens länder. Till Ghanas svagheter hör statsfinanserna. Svårigheter att öka intäkterna och hålla nere kostnaderna har lett till återkommande budgetunderskott och ohållbar skuldfinansiering. Omfattande kapitalinjektioner i den krisande banksektorn under 2017 och stora lån till misskötta statliga företag inom energisektorn har också drivit upp skuldsättningen. Ghana fick stora skuldavskrivningar i början av 2000-talet genom det så kallade HIPC-initiativet (Heavily Indebted Poor Countries).

Ökad risk för omförhandling av statsskulden

Under de senaste månaderna har Ghanas ekonomi fortsatt att utvecklas i negativ riktning. Tillväxten har ytterligare bromsats in samtidigt som inflationen är över 30 procent. Cedin har fallit med nära 40 procent mot USD sedan 31 december 2021, vilket i kombination med stigande inflation har tvingat centralbanken till räntehöjningar. Till följd av minskad hårdvalutaliquiditet tvingas centralbanken att prioritera mellan betalningar till externa kreditorer.

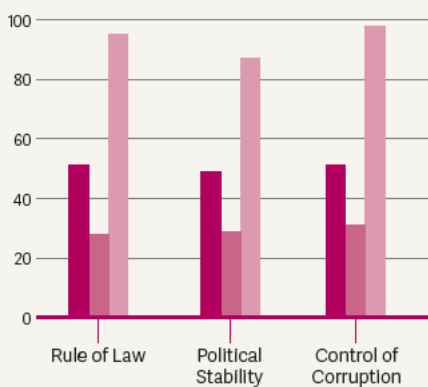
På den statsfinansiella sidan har statsskulden stigit till 80 procent av BNP och skuldtjänsten väntas uppgå till nära 60 procent av budgetintäkterna under 2022. Skulder i utländsk valuta motsvarar en dryg tredjedel av BNP, vilket innebär att den offentliga skulden sannolikt kommer att stiga mot 100 procent av BNP under 2022 till följd av den allt svagare Cedin. Budgetunderskottet kommer att uppgå till minst nio procent 2022, vilket innebär att det genomsnittliga underskottet perioden 2019 - 2022 är nästan 11 procent. Hög inhemsk upplåning är huvudskälet till de höga lånekostnaderna och därmed är låneutrymmet på den inhemska marknaden för närvarande starkt begränsat. Ghana misslyckades med att vända underskotten i statsbudgeten under åren före Coronakrisen, vilket gjorde statsfinanserna ohållbara när krisen och sedermera Ukrainakriget kom. I takt med att den externa finansieringen krympte tvingades staten söka alltmer finansiering på den inhemska marknaden och genom centralbanken. Inhemska lån står för cirka 75 procent av räntekostnaderna, vilket driver upp statens kostnader när centralbanken höjer styrräntan för att stävja inflationen. Sedan i februari 2022 har styrräntan höjts från 14,5 procent till 22,0 procent och därmed har räntan på statsobligationer med tre månaders löptid mer än

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEQ, Macrobond

Affärsmiljö

■ Ghana
■ Afrika söder oh Sahara
■ Sverige

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

Svensk export till Ghana

År	MSEK
2021	783
2020	809
2019	730
2018	835
2017	822

Källa: SCB

EKN:s engagemang

Kategori	MSEK
Garantier	10 000
Utfästelser	3 740

fördubblats under det senaste året. På den externa sidan saknar Ghana tillgång till kapitalmarknaderna p.g.a. de höga riskpremierna. Priset för att försäkra sig mot statlig betalningsinställelse genom en s.k. CDS ligger nu över 4000 punkter för en treårig löptid, d.v.s. nära fyra gånger den nivå där det är rimligt för Ghana att låna.

Förhandlingar har inletts med IMF om ett program värt tre miljarder USD, vilket skulle ge ett kortsiktigt likviditetstillskott. Givet den höga skuld tjänsten kan IMF kräva att skuld förhandling genomförs för att återupprätta en hållbar skuldsituation. Personalkostnader och skuld tjänst, som är svåra att skära i, utgör tillsammans cirka 100 procent av statens intäkter, vilket talar för att en omförhandling i någon form kommer att krävas. Covidkrisen och Ukrainakriget innebär ett hårt slag för ekonomin och därmed kommer det därutöver bli svårt för staten att minska de sociala kostnaderna. I Ghanas fall kan en omförhandling av inhemska skulder bli aktuell för att minska skuld tjänsten och komma tillrätta med grundproblemet, vilket skulle slå hårt mot banksektorn och ekonomin. Externa skulder kommer sannolikt att inkluderas vid en eventuell omförhandling, möjligtvis i kombination med inhemska skulder för att dela bördan mellan utländska och inhemska kreditorer. Sedan självständigheten har Ghana fått stöd från IMF vid 16 tillfällen. Det senaste programmet löpte 2014-2019 och var värt knappt en miljard USD. Även om Ghanas ekonomiska potential är god, och institutionerna förhållandevis starka, kommer det att bli besvärligt för landets ledning att vända statsfinanserna och återupprätta förtroendet för ekonomin bland inhemska och utländska investerare/kreditorer. I den senaste prognosen från den ghananska regeringen väntas statens underskott sjunka till motsvarande fem procent av BNP 2024, vilket förefaller realistiskt. Till följd av bristen på offentliga resurser kommer sannolikt landets institutioner att försvagas under de kommande åren. I juni 2022 nedgraderade EKN Ghana till landriskklass 7 och i början av september samma år stängde EKN för statsrisker. Sannolikt kommer ekonomin att fortsätta utvecklas i negativ riktning under det kommande året, varför EKN:s utsikter för Ghanas kreditrisk är fortsatt negativa.

Affärsmiljön

Hög tillväxt, förhållandevis starka institutioner och fokus på öppenhet/internationell handel har gjort Ghana till en favoritdestination för företag i den västafrikanska regionen. Hårdvalutalikviditeten är relativt god, vilket innebär att det normalt sett inte är några större problem för företag att få tillgång till hårdvaluta, givet rätt dokumentation. I ett afrikanskt perspektiv är korruptionen på en låg nivå, Ghana återfinns på plats 73 av 180 länder i Transparency Internationals Corruption Perception Index. En bidragande faktor är den förhållandevis fria och granskande media som finns i landet. I ett globalt perspektiv är affärsmiljön trots allt utmanande. Landets byråkrati är omfattande med tydliga brister i hur myndigheter utövar sitt ämbete. Transparensen och förutsägbarheten i statliga direktiv och regleringar lever inte upp till internationell standard. Att driva rättsfall och konkursförfaranden kan vara tidskrävande och utgången är oförutsägbar. På grund av de statsfinansiella problemen och den höga inflationen har affärsmiljön försämrats under 2022. Det kan exempelvis i dagsläget vara svårare för företag att säkra hårdvaluta än normalt.

EKN:s policy

Sedan i augusti 2022 är EKN stängd för offentliga risker. För banker och företag gäller normal riskprövning, vilket innebär att det inte finns några på förhand givna begränsningar i garantigivningen.

EKN:s åtagande och erfarenhet

EKN:s engagemang i Ghana har nära femdubblats under de tre senaste åren - från cirka 1,6 miljarder kr 2019 till 7,8 miljarder kr efter återförsäkring 2022. Av EKN:s engagemang är 90 procent med risk på staten i Ghana. Statsriskaffärerna är inom områdena transport, vägbyggnation, vattenrening, sjukhus och järnväg. Betalningserfarenheten har hittills varit god vad gäller statsrisker. Sedan i maj 2022 har EKN emellertid noterat sena betalningar i en handfull affärer där staten är riskobjekt. Ghana har omförhandlat sina utlandsskulder vid fyra tillfällen, 1994–2004, den senaste gången vid slutförandet av HIPC. EKN har en fordran på en offentlig part i Ghana sedan 2012.

De flesta av affärerna som EKN garanterar, ett trettiotal per år, avser privata köpare inom främst gruv- och transportsektorn. EKN:s betalningserfarenhet är över lag god men kommersiella dröjsmål och skadeutbetalningar förekommer kontinuerligt vad gäller företagsrisker. Dröjsmålsanmälningarna uppgick till i snitt cirka 100 miljoner kr per år 2017 - 2021. Den övervägande delen av dessa dröjsmål betalades innan de hann gå till skadereglering. Den genomsnittliga längden på dröjsmålen var cirka 100 dagar. Aktuella fordringar härrör till cirka 60 procent från garantier till gruv- och transportsektorn.